

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

*Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Interesna skupina lokalnih interesov*

Številka: 411-01-15/2019/2
Ljubljana, 25. 9. 2019

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov sta na skupni seji 23. 9. 2019, na podlagi 16. in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), obravnavali pobudo Interesne skupine lokalnih interesov v zvezi s problematiko financiranja državnih infrastrukturnih projektov v občinah in sprejeli naslednja

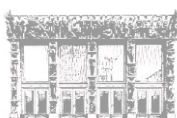
SKLEPA:

- 1. Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov (v nadaljevanju: komisija in interesna skupina) sta se seznanili s problematiko financiranja državnih infrastrukturnih projektov v občinah v luči predvidenega zmanjševanja proračunskih izdatkov in opozarjata na nedopustnost zniževanja sredstev za investicije v državne infrastrukturne projekte v proračunih za leti 2020 in 2021.**
- 2. Komisija in interesna skupina pozivata Vlado, da stori vse napore, da bo Slovenija v celoti počrpala razpoložljiva sredstva evropske kohezijske politike 2014–2020.**

Obrazložitev:

Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov sta obravnavali problematiko financiranja državnih infrastrukturnih projektov v občinah z namenom, da bi se v luči priprave državnega proračuna za prihodnji dve leti in ustavitve sprejemanja novih finančnih obveznosti od 3. 9. 2019 dalje seznanili z aktivnostmi in posledicami zmanjševanja proračunskih izdatkov na področju državnih infrastrukturnih projektov. Na seji so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za finance, Direkcije za infrastrukturo in Ministrstva za javno upravo.

Komisija in interesna skupina se zavedata, da je sedanje slabo stanje državne prometne infrastrukture v vseh občinah predvsem posledica preteklega varčevanja zaradi finančne krize, zato je ob odločitvi Vlade, da predlaga nižjo višino povprečnine za prihodnji dve leti kot so dejanski stroški občin, še toliko bolj pomembno, da se izdatki proračuna za infrastrukturne projekte (investicije in vzdrževanje) ne zmanjšujejo. Državni svetniki opozarjajo, da se ne sme ponoviti zgodba iz preteklih let, ko so se sredstva, ki so bila prvotno namenjena vzdrževanju, obnovi in novogradnji cestne infrastrukture, preusmerjala na druge proračunske postavke. Vsak rez proračunskih sredstev pomeni upočasnitev dinamike izvedbe projekta ali v

60
LET
STAVBE

skrajnem primeru celo ustavitev izvedbe projekta, kasnejši posegi v infrastrukturo pa so zaradi nepravočasnega ukrepanja le še večji in zato dražji. Poleg tega ne smemo pozabiti, da slaba (prometna) infrastruktura kot nosilec gospodarskega razvoja vpliva na praznjenje prostora (npr. Koroška, Bela krajina, Posavje) in krepi razvojne težave slovenskega prostora.

Komisija in interesna skupina ugotavljata, da predlog proračuna za leti 2020 in 2021 za cestno infrastrukturo namenja 212 oz. 214 mio evrov, medtem ko je Direkcija za infrastrukturo v letu 2018 realizirala preko 290 mio evrov in letos do septembra okoli 281 mio evrov. Kot pojasnjujejo na Direkciji za infrastrukturo, študije kažejo, da bi za solidno cestno omrežje (redno vzdrževanje in investicije) potrebovali v obdobju petnajstih let vsako leto okoli 300 mio evrov oz. 350 mio evrov, če upoštevamo še investicije v razvojne osi. Komisija in interesna skupina podpirata prizadevanja Ministrstva za infrastrukturo za ohranitev obsega sredstev za investicije v državno cestno omrežje vsaj na nivoju zadnjih (dveh) let. Vlada bi morala spremeniti odnos do cestne in tudi druge infrastrukture (npr. šole, domovi za varstvo odraslih, vrtci) in temu področju v proračunih za leti 2020 in 2021 zagotoviti več sredstev, kot jih predvideva predlog, sprejet na 44. seji Vlade 19. 9. 2019. Če ne bo tega premika, se bo trend izboljšanja stanja vozišč ponovno obrnil navzdol.

Nujno je sprejeti odločitev, da se projekti, ki so bili pripravljani in vključeni v načrt razvojnih programov za 2019, a ostajajo nerealizirani zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev oz. do 2. 9. 2019 niso bile podpisane pogodbe, v naslednjem letu prioritarno izvajajo. Kot ugotavljajo državni svetniki, je letos ustavljenih 88 projektov s področja investicij in 71 projektov s področja sanacije vozišč, pri čemer se dinamika njihove realizacije zamika v skladu s predlogom proračuna za 2020 in 2021, kar je zajeto tudi v predlogu 6-letnega drsnega plana. Ob tem komisija in interesna skupina opozarjata, da časovni zamiki otežujejo načrtovanje finančne soudeležbe občin.

V občinah tudi opozarjajo, da je treba upoštevati sprejete dogovore za razvoj regij s številnimi najpomembnejšimi regijskimi razvojnimi projekti, ki imajo konkretne terminske načrte in so sofinancirani s sredstvi evropske kohezijske politike. Če za izbrane projekte ne bo zagotovljeno sofinanciranje države (predvsem prednostna naložba 4.4 in prednostna naložba 7.2.), je zaradi izpada investicij ogroženo črpanje evropskih sredstev v aktualnem programskem obdobju in posledično tudi gospodarska rast. Komisija in interesna skupina ob tem izpostavljata opozorilo Direkcije za infrastrukturo, da se aktualno programsko obdobje (2014–2020) počasi končuje, a se še noben projekt ni začel graditi, ob čemer ima direkcija na voljo tri leta za dokončanje projekta (projektiranje, pridobivanje zemljišč, gradnja), kar je glede na stanje gradbeništva težko izvedljivo.

Namesto, da bi se danes pripravljali na novo finančno perspektivo, se ukvarjamo z vprašanjem (ne)učinkovitosti črpanja sredstev kohezijske politike 2014–2020. Državni svetniki opozarjajo, da bo zadnje obdobje aktualne finančne perspektive še posebej težavno, saj se bo s ciljem pospešitve črpanja evropskih sredstev povečala intenziteta izvajanja projektov, to pa pomeni večje potrebe po gradbenih izvajalcih, ki jih bo treba zaradi pomanjkanja slovenskih gradbenih izvajalcev iskati na tujem trgu, zaradi večjega povpraševanja pa se bodo zvišale tudi cene storitev, kar na koncu vodi le v podražitev investicij. Državni svetniki izpostavljajo tudi opozorila občin, da

država na zemljiščih, po katerih je načrtovana državna cesta, že izvaja predhodne aktivnosti, a še ni plačala odškodnine lastnikom teh zemljišč.

Komisija in interesna skupina pozdravljata načrtovani proračunski sklad za investicije in investicijsko vzdrževanje prometne infrastrukture, katerega viri financiranja bodo namenski prihodki (npr. letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, koncesijska dajatev Luke Koper, dajatve za odjavljena vozila, itd.), pri čemer se njegovo zadolževanje ne bi smelo šteti v kvoto zadolževanja države.

Komisija in interesna skupina v povezavi s sprejetimi strateškimi dokumenti na različnih področjih družbenega razvoja opozarjata, da bo treba razmisliti o samem fiskalnem pravilu, ki omejuje javno porabo (zgornja meja izdatkov) in s tem uresničevanje razvojnih ciljev države, ter v okviru sedanje neučinkovite evropske monetarne politike razmisliti o zagonu investicij in potrošnje.

Predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Dušan Strnad, l.r.

Vodja interesne skupine lokalnih interesov
Milan Ozimič, l.r.